

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THANH MAI

**PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở LƯU VỰC
SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN, 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THANH MAI

**PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở LƯU VỰC
SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Địa lý học

Mã số: 60310501

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS. TRẦN VIỆT KHANH

THÁI NGUYÊN, 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, các số liệu trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng. Kết quả trong luận văn chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thanh Mai

LỜI CẢM ƠN

Với lòng biết ơn sâu sắc và tình cảm chân thành, tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS. Trần Việt Khanh, người đã hướng dẫn tận tình tôi trong suốt quá trình học tập nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy cô giáo trong khoa Địa lý, Phòng Sau đại học, trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ để tôi hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Thái Nguyên, Sở Xây dựng tỉnh Thái Nguyên, Cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên, Ban quản lý Khu du lịch vùng Hồ Núi Cốc, Ban quản lý Khu di tích ATK Định Hóa, người thân trong gia đình, các bạn học viên cao học lớp Địa lý học K19 đã giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình làm luận văn của mình.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2013

Học viên

Nguyễn Thanh Mai

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	v
Danh mục các bảng	vi
Danh mục các hình	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu và nhiệm vụ	2
3. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu.....	2
4. Giới hạn đề tài.....	7
5. Lịch sử nghiên cứu	7
6. Những đóng góp mới của luận văn.....	9
7. Cấu trúc của luận văn	10
NỘI DUNG.....	11
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CƠ SỞ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH	11
1.1. Cơ sở lý luận.....	11
1.1.1. Các khái niệm liên quan đến du lịch	11
1.1.2. Các loại hình du lịch.....	15
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	18
1.2.1. Hiện trạng và định hướng phát triển du lịch ở Việt Nam.....	18
1.2.2. Hiện trạng phát triển du lịch ở vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ...24	
Tiểu kết chương 1	26
Chương 2. TIỀM NĂNG VÀ HIỆN TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở LƯU VỰC SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN.....	28
2.1. Khái quát về lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên.....	28
2.1.1. Đặc điểm tự nhiên lưu vực sông Công	28

2.1.2. Dân cư, lao động và cơ sở hạ tầng	33
2.2. Tiềm năng du lịch ở lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên.....	34
2.2.1. Đánh giá chung.....	34
2.2.2. Tiềm năng du lịch tự nhiên và du lịch nhân văn	37
2.3. Hiện trạng phát triển du lịch lưu vực sông Công	49
2.3.1. Khu vực Hồ Núi Cốc.....	52
2.3.2. Khu vực ATK Định Hóa	65
2.4. Hạn chế trong phát triển du lịch ở lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên	72
2.5. Du lịch lưu vực sông Công trong mối liên hệ với các tuyến du lịch nội tỉnh, liên tỉnh và liên vùng.....	73
2.5.1. Mối liên hệ du lịch trong phạm vi lưu vực sông Công	73
2.5.2. Mối liên hệ với các điểm du lịch nội tỉnh.....	74
2.5.3. Mối liên hệ liên vùng.....	76
2.6. Phân tích SWOT cho du lịch lưu vực sông Công	78
Tiểu kết chương 2	80
Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH LƯU VỰC SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN.....	82
3.1. Cơ sở định hướng và giải pháp phát triển du lịch ở lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên	82
3.2. Mục tiêu phát triển.....	84
3.3. Các định hướng phát triển du lịch	85
3.3.1. Các định hướng chung.....	85
3.3.2. Các định hướng cụ thể.....	89
3.4. Một số giải pháp và kiến nghị	102
3.4.1. Các giải pháp	103
3.4.2. Một số kiến nghị.....	108
Tiểu kết chương 3	109
KẾT LUẬN.....	111
TÀI LIỆU THAM KHẢO	112
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ATK	An toàn khu
KDL	Khu du lịch
UBND	Ủy ban nhân dân
VHTTDL	Văn hóa Thể thao Du lịch
VQG	Vườn quốc gia

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 2.1. Số liệu khí tượng một số trạm khu vực nghiên cứu	38
Bảng 2.2. Thống kê số loài động vật khu vực nghiên cứu.....	39
Bảng 2.3. Phân bố các di tích lịch sử theo các xã vùng trung tâm ATK	42
Bảng 2.4. Diện tích đất tự nhiên phân theo đơn vị hành chính vùng du lịch Hồ Núi Cốc.....	52
Bảng 2.5. Doanh thu từ du lịch khu vực Hồ Núi Cốc giai đoạn 2000 - 2012 .	54
Bảng 2.6. Quy mô khách du lịch khu vực Hồ Núi Cốc giai đoạn 2000 - 2012	56
Bảng 2.7. Quy mô cơ sở lưu trú khu vực Hồ Núi Cốc giai đoạn 2003 - 2012	58
Bảng 2.8. Số lượng buồng phòng khu vực Hồ Núi Cốc năm 2012	59
Bảng 2.9. Trình độ nguồn nhân lực hoạt động tại khu vực du lịch Hồ Núi Cốc năm 2012.....	59
Bảng 2.10. Cơ cấu khách du lịch khu vực Hồ Núi Cốc giai đoạn 2003 – 2012 .	63
Bảng 2.11. Các điểm du lịch sinh thái chủ yếu ở ATK Định Hóa.....	65
Bảng 2.12. Các điểm du lịch nhân văn chủ yếu ở ATK Định Hóa.....	66
Bảng 2.13. Quy mô khách du lịch khu di tích ATK Định Hóa giai đoạn 2003 – 2012.....	68
Bảng 2.14. Danh sách cơ sở lưu trú du lịch huyện Định Hóa (tính đến 31/3/2011)	69
Bảng 3.1. Dự báo khách du lịch và nhu cầu phục vụ du lịch vùng du lịch Hồ Núi Cốc đến năm 2030.....	92

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1. Sơ đồ phân loại tài nguyên du lịch	16
Hình 2.1. Bản vị trí lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên	30
Hình 2.2. Bản đồ hiện trạng phát triển du lịch lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên	50
Hình 2.3. Biểu đồ thể hiện doanh thu và quy mô khách du lịch khu vực Hồ Núi Cốc giai đoạn 2000 – 2012	57
Hình 2.4. Biểu đồ thể hiện chất lượng nguồn nhân lực hoạt động tại khu vực Hồ Núi Cốc năm 2012	60
Hình 2.5. Biểu đồ thể hiện cơ cấu khách du lịch khu vực Hồ Núi Cốc giai đoạn 2003 – 2012	64
Hình 2.6. Biểu đồ thể hiện quy mô khách du lịch khu vực ATK Định Hóa giai đoạn 2003 – 2012	69
Hình 3.1. Bản đồ định hướng phát triển không gian du lịch và liên kết vùng lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên.....	88

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Du lịch là ngành kinh tế quan trọng mang lại thu nhập đáng kể cho một số quốc gia có nền du lịch phát triển. Hiện nay, Việt Nam xác định du lịch là ngành dịch vụ đóng vai trò đặc biệt quan trọng, có ý nghĩa chiến lược trong sự phát triển chung của đất nước. Đảng và Nhà nước ta luôn có những chính sách cụ thể nhằm mục đích khai thác có hiệu quả tài nguyên du lịch quốc gia, gắn kết chặt chẽ ba mục tiêu kinh tế, xã hội và môi trường, khẳng định du lịch là nhiệm vụ trọng tâm, là yêu cầu tất yếu trong bối cảnh hội nhập quốc tế và khu vực.

Thái Nguyên là tỉnh nằm ở vị trí trung tâm của vùng trung du và miền núi phía Bắc của nước ta. Nơi đây có nguồn du lịch có khả năng phát triển tốt, đặc biệt lưu vực sông Công có tiềm năng rất lớn bao gồm cả du lịch sinh thái và du lịch nhân văn với các điểm du lịch nổi tiếng hấp dẫn du khách như các hồ nước, thác nước, những hang động và rất nhiều di tích lịch sử, cách mạng, các lễ hội văn hóa truyền thống, phong tục tập quán của người dân trong lưu vực cùng các yếu tố văn hóa khác như các làng nghề truyền thống và văn hóa ẩm thực.

Khoảng mười năm trở lại đây, tỉnh Thái Nguyên đã có những đầu tư nhất định cho việc phát triển du lịch. Tuy nhiên, mức độ đầu tư còn yếu và chưa phát huy được tiềm năng sẵn có. Đồng thời, ở một số nơi tình trạng đầu tư xây dựng các công trình, san lấp mặt bằng đã dẫn đến môi trường sinh thái bị ô nhiễm. Những vấn đề trên đã và đang ảnh hưởng tiêu cực đến tính bền vững của hoạt động phát triển du lịch. Trong bối cảnh đó, việc nghiên cứu gắn lý luận với thực tiễn để đưa các giải pháp cho phát triển du lịch lưu vực sông Công tỉnh Thái Nguyên là rất cần thiết, phù hợp với xu thế hiện nay, có ý nghĩa quan trọng đối với phát triển du lịch của địa phương, trở thành ngành